

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 3. juni 2026 i ankesag

Sagl.nr. 25/21913 (K 165/25)

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

født den Dato 1998

(autoriseret forsvarer, cand.jur Christina Johnsen)

Kujalleq Kredsret afsagde dom i 1. instans den 22. april 2025 (kredsrettens sagl.nr. KS-KUJ-880/2024), hvorved tiltalte blev frifundet for overtrædelse af kriminallovens § 77, stk. 1, jf. § 12, jf. dagældende § 77, stk. 1, nr. 2, jf. § 12, forsøg på voldtægt den 28. maj 2023.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået domfældelse i overensstemmelse med den for kredsretten rejste tiltale, samt at tiltalte skal idømmes dom uden længstetid til behandling på grønlandsk psykiatrisk hospital eller under tilsyn deraf, samt under udskrivning tillige under tilsyn af Grønlands Fængsler, der i samråd med den behandlende læge skal være bemyndiget til at træffe bestemmelse om indlæggelse eller genindlæggelse i hospital, jf. kriminallovens § 157, stk. 2, jf. § 158, stk. 2. Anklagemyndigheden har videre påstået, at der under udskrivning skal gælde et vilkår om, at tiltalte skal undergive sig Grønlands Fængsler og Grønlands Fængsler i Friheds behandling mod misbrug af alkohol, narkotika eller lignende i særlig institution eller hospital i Grønland.

Tiltalte har nægtet sig skyldig. Han har i tilfælde af domfældelse ikke modsat sig en behandlingsdom som påstået.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Forklaringer

Der er for landsretten afgivet forklaring af Tiltalte og Vidne.

Landsretten har endvidere, i modsætning til kredsretten, tilladt dokumentation af Forurettedes forklaring til politirapport, idet Forurettede er afgået ved døden forud for sagens behandling i retten.

De afgivne forklaringer og indholdet af den dokumenterede forklaring fremgår af retsbogen af 18. september 2025.

Personlige forhold

Tiltalte er tidligere foranstaltet ved

dom af 1. december 2016 med hjælpeforanstaltninger efter sociallovgivningen for overtrædelse af kriminallovens § 114, brugstyveri

bødeforlæg den 19. september 2029 for overtrædelse af kriminallovens § 113, tingsbeskadigelse

betinget dom af 4. april 2024 med anstalt i 40 dage for overtrædelse af kriminallovens § 88, jf. § 12, forsøg på vold, og § 100, racediskrimination, med en prøvetid på 1 år indtil den 4. april 2024.

Tiltalte har været mentalundersøgt ambulant til brug for nærværende sag. Af Retspsykiatrisk Erklæring af 1. juni 2026, udarbejdet af speciallæge i psykiatri Person 1, fremgår det bl.a.:

”Konklusion

Tiltalte er sindssyg formentlig på baggrund af en organisk hjerneskade. Han fungerer intelligensmæssigt svarende til en IQ på omkring 56 som følge af hjerneskaden.

Observanden er opvokset under velordnede forhold. Han fungerede upåfaldende, indtil han 10 år gammel faldt ned fra en høj klippe og slog hovedet. Han kom på Rigshospitalet til behandling bla med respirator. Har siden været præget af hjerneskade. Han har gået i specialklasse og modtager nu pension.

Ved aktuelle undersøgelse findes han fungerende svarende til mental retardering. Han er endvidere udtalt psykotisk med vrangforestillinger, tankeforstyrrelser, neologismer og styringsoplevelser.

Observanden tilhører den personkreds, der omtales i kriminallovens paragraf 156. I fald han kendes skyldig skal anbefales, i henhold til kriminallovens paragraf 157, en dom til behandling på hospital i Grønland med tilsyn af Grønlands Fængsler under udskrivning, således at Grønlands Fængsler i forbindelse med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse.”

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret for landsretten, at han ikke er blevet forskrækket over at høre lægens vurdering af ham. Han var i Nuuk i vistnok 2 dage for at tale med lægen. Han havde ikke røget hash i 5 dage, da han talte med lægen. Det er meget lidt hash, han køber. Han køber mest mad. Han har også prøvet andet end hash. Han har prøvet næsten det hele, men han kan ikke lige sige, hvad det hedder. Han har ikke fået noget medicin af lægen, heller ikke indsprøjtninger. Han har også talt med en psykolog i Nuuk. Han har ikke talt med sådanne personer i By, kun på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk. Han bor hos sin bedstemor. Det er udmærket at bo der. De hjælper hinanden i hjemmet. Han laver forskellige ting, herunder mad. Han har engang været i praktik på hotellet, hvor der blev lavet mad. Han sørger selv for personlig pleje som tandbørstning og bad. Han har fået førtidspension af kommunen. Det vil være godt at blive behandlet i Nuuk, hvor han har familie og nogle kammerater. Han er indforstået med at komme til Nuuk og følge lægens anvisninger. Han drikker meget mindre alkohol end tidligere. I maj 2026 drak han ikke engang 10 øl, før han gik i seng. Han er begyndt at sætte grænser for sig selv. Måske drikker han højst 5-6 øl på en gang. Tidligere drak han meget, indtil han mistede bevidstheden. Han ryger nogle gange hash alene og nogle gange med kammerater. Han kan i perioder ryge meget og i andre holde helt op med at ryge hash. Måske røg han hash 6 gange i maj 2026. Han føler selv, at han godt kan holde op med at ryge hash, hvis han møder den rette person, som gerne vil have ham. Han tænker her på Person 2, som synes, han er sød. De mødtes engang i 2015 og mange år senere, hvor det var dejligt at se hende igen. Hvis Person 2 siger, at han skal holde op med at ryge hash, vil han gøre det.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten har behandlet skyldspørgsmålet først, jf. retsplejelovens § 473, stk. 1, og afsagde den 18. september 2025 sålydende beslutning herom:

” Vidne har forklaret, at han på gerningstidspunktet befandt sig i samme rum som tiltalte og Forurettede, og at Forurettede,

der ellers lå og sov i sengen, begyndte at slå på tiltalte, så han faldt ned på gulvet, fordi tiltalte havde forsøgt at få samleje med hende.

Denne forklaring om hændelsesforløbet stemmer overens med Forurettedes forklaring til politiet umiddelbart efter hændelsen, hvoraf det tillige fremgår, at tiltalte forsøgte at stikke sit erigerede lem op i hende, men at det ikke lykkedes, fordi hun skubbede ham væk fra sig, så han faldt ned på gulvet.

De anførte oplysninger fra Vidne og Forurettede stemmer også overens med den forklaring, tiltalte afgav til politiet og har vedstået i retten.

Landsretten tilsidesætter herefter den forklaring, tiltalte samtidig har afgivet i landsretten om, at det var Forurettede, der ønskede at have samleje med ham, og at hun var vågen i forbindelse med samlejet, som utroværdig, ligesom landsretten efter det anførte finder det bevist, at tiltalte er skyldig i den rejste tiltale efter anklageskriftet.

Derfor bestemmes:

Tiltalte er skyldig i overtrædelse af kriminallovens § 77, stk. 1, jf. § 12, jf. da-gældende § 77, stk. 1, nr. 2, jf. § 12, forsøg på voldtægt, efter anklageskriftet. ”

Det må efter de lægelige oplysninger i den retspsykiatriske erklæring antages, at tiltalte tilhører den personkreds, der er omtalt i kriminallovens § 156, stk. 1, og at det, henset også til sagens karakter, er nødvendigt at idømme en foranstaltning efter kriminallovens kapitel 33 for at forebygge, at tiltalte begår yderligere lovovertrædelser.

Da det endvidere efter de lægelige oplysninger og anbefalinger findes formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser, at tiltalte idømmes psykiatrisk behandling i Grønland som påstået, tager landsretten anklagemyndighedens påstand herom til følge, jf. kriminallovens § 157, stk. 2.

For så vidt angår anklagemyndighedens påstand om misbrugsbehandling under udskrivning finder landsretten, at vilkåret herom skal afhænge af, om Kriminalforsorgen finder det nødvendigt, ligesom det overlades til Kriminalforsorgen at bestemme, hvilken nærmere form for misbrugsbehandling, der skal være tale om. Misbrugsbehandlingen kan kun finde sted i særlig institution eller på hospital i Grønland, hvis det er nødvendigt, jf. kriminallovens § 157, stk. 2, jf. 135, stk. 1, nr. 1.

Der fastsættes efter sagens karakter ingen længstetid for foranstaltningen, jf. kriminallovens § 158, stk. 2.

THI KENDES FOR RET:

Tiltalte skal undergive sig behandling på grøn-landsk psykiatrisk hospital eller under tilsyn deraf, samt under udskrivning tillige under tilsyn af Kriminalforsorgen, der i samråd med den behandlende læge skal være bemyndiget til at træffe bestemmelse om indlæggelse eller genindlæggelse i hospital i Grønland. Under ud-skrivning skal tiltalte, hvis Kriminalforsorgen bestemmer det, undergive sig afvænningsbe-handling for misbrug af alkohol eller narkotika efter Kriminalforsorgens nærmere bestem-melse, om nødvendigt i særlig institution eller på hospital i Grønland.

Der fastsættes ingen længstetid for foranstaltningen.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Dommer